

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29.03.1966, sp. zn. 1 Tz 16/66, ECLI:CZ:NS:1966:1.TZ.16.1966.1

Číslo: 27/1966

Právní věta: I. Jestliže si pachatel přivlastní věc z majetku v socialistickém vlastnictví, tím, že se jí zmocní, dopustí se trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., i když krátce po činu na naléhání poškozeného odcizenou věc vrátí.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 29.03.1966

Spisová značka: 1 Tz 16/66

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 27/1966 sb. rozh.

I. Jestliže si pachatel přivlastní věc z majetku v socialistickém vlastnictví, tím, že se jí zmocní, dopustí se trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., i když krátce po činu na naléhání poškozeného odcizenou věc vrátí.

II. K ukládání trestu zvláště nebezpečnému recidivistovi (§ 42 odst. 1 tr. zák.).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 29. 3. 1966 - [1 Tz 16/66.](#))

Rozsudkem okresního soudu v Příbrami ze dne 5. listopadu 1965 sp. zn. 1 T 263/65 byl obviněný odsouzen pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 a 2 písm. b) a pokus trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., kterých se dopustil jako zvláště nebezpečný recidivista podle § 41 písm. b) tr. zák. a byl mu za to uložen podle § 247 odst. 2 tr. zák., s použitím § 42 odst. 1 tr. zák. a § 35 odst. 1 tr. zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání 6 roků. Současně bylo vysloveno, že trest bude vykonán podle § 39 odst. 2 písm. c) tr. zák. v třetí nápravně výchovné skupině. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byl obviněný uznán povinným nahradit poškozeným způsobenou škodu v celkové částce 8970,- Kčs a dva poškození byli se svými nároky na náhradu škody podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odvolání obviněného, podané proti tomuto rozsudku, bylo usnesením krajského soudu v Praze ze dne 8. 12. 1965 sp. zn. 4 To 684/65 zamítnuto jako bezdůvodné.

Podle skutkových zjištění, uvedených v rozsudku okresního soudu, se obviněný trestných činů dopustil tím, že: 1. od počátku měsíce července 1965 do konce měsíce srpna 1965 na různých místech v Čechách a na Slovensku prováděl krádeže vloupáním do obytných domů, kde odcizoval především peníze, oděvní svršky a jiné věci, čímž způsobil škodu deseti občanům v celkové částce 8970,- Kčs, přičemž se dopustil těchto činů přesto, že již byl pro krádeže vícekrát soudně trestán nepodmíněnými tresty odnětí svobody, 2. dne 31. 7. 1965 v pohostinství Jednota v Chramostech, chtěl odcizit inkasní tašku s tržbou 650,- Kčs až 700,- Kčs, avšak v dokonání činu mu bylo zabráněno právě přicházejícím vedoucím L, přičemž pro majetkovou trestnou činnost byl obviněný v minulosti již mnohokrát soudně trestán.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu zrušil usnesení krajského soudu v Praze a rozsudek okresního soudu v Příbrami ve výroku o vině pokusem trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., ve výroku o trestu a zařazení obviněného do nápravně výchovné skupiny a okresnímu soudu v Příbrami přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadených rozhodnutí, jakož i řízení, které jim předcházelo, a shledal, že oběma rozhodnutími byl porušen zákon ve prospěch obviněného.

Skutková zjištění soudů uvedená v bodě 1) výrokové části rozsudku okresního soudu v Příbrami jsou správná a v souladu s výsledky provedených důkazů. Všechny případy krádeží byly obviněnému prokázány výpověďmi svědků i vlastním doznáním obviněného. Správně bylo zjištěno i to, že obviněný tyto krádeže páchal výdělečně, protože si touto soustavnou trestnou činností majetkové povahy opatroval po delší dobu jediný zdroj příjmů.

Správné je i zjištění soudů, že v osobě obviněného jde o zvláště nebezpečného recidivistu, který byl za trestné činy majetkové povahy v minulosti mnohokrát trestán, z toho po roce 1952 třikrát dlouhodobými nepodmíněnými tresty odnětí svobody, které byly vykonány a že krátce po výkonu posledního trestu odnětí svobody se opětovně dopouštěl obdobných trestných činů. Proto je správné i právní posouzení tohoto skutkového stavu jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, odst. 2 písm. b), § 41 písm. b) tr. zák.

Vadný je však výrok o vině pokusem trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, a to už proto, že není v souladu s výsledky provedených důkazů. Podle skutkových zjištění, uvedených v odůvodnění rozsudku, která jsou v souladu s výsledky provedených důkazů, obviněný dne 31. 7. 1965 zašel v odpoledních hodinách do hostince v Chramostech, kde si poručil pivo, přičemž sledoval, kam vedoucí prodejny ukládá tržbu. Poté využil její nepřítomnosti a z pultu odcizil inkasní tašku s penězi v částce asi 700,- Kčs. Vrátil se pak opět na původní místo, kde seděl. Vedoucí prodejny však zaslechla odemykání stolku, zjistila odcizení peněz a protože v hostinci nikdo jiný v té době nebyl, naléhala na obviněného, aby je vrátil. Obviněný tak učinil až po její pohrůžce, že případ oznámí, načež z hostince odešel.

Ze znění ustanovení § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. je zřejmé, že přivlastněním si věci z majetku v socialistickém vlastnictví tím, že se jí pachatel zmocní, je trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví dokonán. Věci se pak pachatel zmocní, jestliže ji odejme z faktické moci osoby, která nad ní tuto moc má, a tím vytvoří ve vnějším světě takový stav, jímž socialistickému

vlastníku fakticky znemožní dispozici s věcí, přičemž však zároveň pro sebe výkon takové dispozice umožňuje. Z výše popsaného skutkového děje je tudíž patrné, že obviněný dokonal trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví okamžikem, kdy - využiv nepřítomnosti vedoucí prodejny - zmocnil se inkasní tašky s tržbou ze zásuvky stolu a tak si ji přivlastnil.

Na věci nemění nic skutečnost, že obviněný krátce nato na naléhání a pod pohrůžkou vedoucí prodejny jí tašku vrátil. Proto, i když okresní prokurátor kvalifikoval v obžalobě jednání obviněného jako pokus trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, k § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., nebránilo nic okresnímu soudu v tom, aby zjištěný skutek v souladu s výsledky hlavního líčení posoudil jako dokonatý trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a nikoliv jen jako pokus tohoto trestného činu.

V důsledku nepřesných skutkových zjištění a nesprávného právního posouzení skutku se okresní soud již nezabýval vzájemnou souvislostí tohoto skutku s činy posouzenými správně jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. Rozkrádání peněz ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví se však obviněný dopustil v úzké objektivní i subjektivní souvislosti s dalšími útoky proti cizímu majetku. Jeho útok proti majetku v socialistickém vlastnictví byl jedním z článků jeho soustavné trestné činnosti namířené proti cizímu majetku, přičemž obviněný všemi těmito útoky si opatřoval jediný zdroj příjmů po celou dobu, kdy nebyl nikde zaměstnán. S ohledem na to, že i při tomto útoku šlo o čin dokonalý, měl být proto posuzován jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví spáchaný výdělečně podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) tr. zák. ve spojení s ustanovením § 41 písm. b) tr. zák., neboť jde rovněž o trestný čin téže povahy, kterého se obviněný dopustil jako zvlášť nebezpečný recidivista.

Za tohoto stavu měl okresní soud již při předběžném projednání obžaloby upozornit ve smyslu § 190 odst. 2 tr. ř. na možnost odchylného právního posouzení tohoto skutku v usnesení o přijetí obžaloby a za splnění podmínek uvedených v § 225 odst. 2 tr. ř. uznat obviněného vinným tímto trestným činem. Za oba trestné činy měl pak uložit obviněnému za použití § 35 odst. 1 a § 42 odst. 1 tr. zák. podle § 132 odst. 2 tr. zák. přiměřený trest odnětí svobody v horní polovině zvýšené trestní sazby.

V důsledku nesprávného skutkového zjištění a jeho právního posouzení souvisejícího s bodem 2] rozsudečného výroku, došlo k tomu, že přísněji trestným činem se stal trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., podle něhož soud ukládal obviněnému úhrnný trest odnětí svobody. Přitom okresní soud i v tomto směru pochybil, když obviněnému podle § 247 odst. 2 s použitím § 41 písm. b), § 42 odst. 1 tr. zák. a § 35 odst. 1 tr. zák. uložil trest odnětí svobody na 6 roků. Podle § 42 odst. 1 tr. zák. horní hranice trestní sazby odnětí svobody, stanovená ve zvláštní části trestního zákona se u zvlášť nebezpečného recidivisty zvyšuje o jednu třetinu. Zvlášť nebezpečnému recidivistovi soud uloží trest v horní polovině takto stanovené trestní sazby odnětí svobody. Při trestní sazbě od dvou do osmi roků odnětí svobody stanovené v ustanovení § 247 odst. 2 tr. zák. činí sazba zvýšená o jednu třetinu 2 roky až 10 roků a 8 měsíců. Horní polovina zvýšené sazby pak činí 6 roků a 6 měsíců až 10 roků a 8 měsíců. Uložením trestu odnětí svobody na 6 roků, t. j. pod horní polovinu zvýšené trestní sazby, porušil okresní soud zákon v ustanovení § 42 odst. 1 tr. zák. a § 247 odst. 2 tr. zák. ve prospěch obviněného.

Okresní soud tím, že uznal obviněného v bodě 2] rozsudečného výroku vinným pokusem trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., porušil zákon v tomto ustanovení.

Toto základní pochybení okresního soudu ve výroku o vině nenapravit ani krajský soud, když rozhodoval o odvolání obviněného. Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí upozornil pouze na pochybení spočívající v uložení trestu odnětí svobody pod dolní hranicí sazby, stanovené podle § 247 odst. 2 a § 42 odst. 1 tr. zák., kteréžto pochybení sám nemohl napravit, neboť by porušil zákon

reformace in peius, obsažený v ustanovení § 259 odst. 4 tr. ř. Přehlédl však, že základního porušení zákona se dopustil okresní soud v bodě 2] rozsudečného výroku o vině trestným činem podle § 8 odst. 1, § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. Proto i krajský soud porušil zákon v tomto ustanovení, a to ve prospěch obviněného.

Nejvyšší soud proto ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. vyslovil uvedené porušení zákona a na návrh předsedy Nejvyššího soudu napadené usnesení krajského soudu v Praze z 8. prosince 1965 sp. zn. 4 To 648/65 zrušil. Dále zrušil i rozsudek okresního soudu v Příbrami ze dne 5. listopadu 1965 sp. zn. 1 T 263/65 ve výroku o vině pokusem trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. a celý výrok o trestu a přikázal tomuto soudu, aby v rozsahu zrušení věc znovu projednal a rozhodl. Podle § 270 odst. 4 tr. ř. při novém rozhodnutí je okresní soud v Příbrami vázán právním názorem Nejvyššího soudu v tomto rozsudku vysloveným. Není vázán zákazem reformace in peius uvedeným v § 264 odst. 2 tr. ř. vzhledem k tomu, že k zrušení nezákonného rozhodnutí soudu došlo na podkladě stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř., ve které předseda Nejvyššího soudu navrhl nápravu pochybení soudů a k rozhodnutí Nejvyššího soudu o této stížnosti došlo ve lhůtě tří měsíců od podání stížnosti pro porušení zákona.